

ENERGIAPIACI SZÓTÁR

Alapterhelés: Az alapterhelés az a teljesítmény, amelyre állandóan szükség van. Ezt alacsony üzemeltetési költségű alaperőművek fedezik.

Csúcsterhelés: A csúcsterhelés a legmagasabb terhelésű időszakban keletkezik (pl. délben). Ezek fedezésére – rendszerint csak rövid időszakokra – költséges csúcserőművek bekapcsolására van szükség.

Hálózatsatlakozási szerződés: Ez a szerződés létesít jogviszonyt a területileg illetékes hálózati engedélyes és a fogyasztó között, rögzítve egy adott hálózati csatlakozási pont helyét (helyrajzi szám, illetve postai cím), annak alapvető műszaki paramétereit (feszültség szint), a rendelkezésre álló teljesítményt - mely vagyoni értéket képvisel -, valamint természetesen azt, hogy az érintett csatlakozási ponttal kapcsolatban a fogyasztó jogosult rendelkezni. A hálózatsatlakozási szerződés több csatlakozási pontot is tartalmazhat.

Hálózathasználati szerződés: A hálózati engedélyes a hálózatsatlakozási és kereskedelmi szerződéssel rendelkező fogyasztó (rendszerhasználó) számára - a vonatkozó szabályozásoknak megfelelően -, ezen szerződés alapján végzi a villamos energia adott csatlakozási pontig történő szállítását, és ez a szerződés képezi - a szolgáltatás ellenértékéeként - a rendszerhasználati számlák kiállításának alapját. A területileg illetékes hálózati engedéllyel megkötött hálózathasználati szerződés több csatlakozási pontra is vonatkozhat.

Jogutódlás: A VET XXI. fejezet Átmeneti rendelkezések, 176. § 1-2. bekezdésében szereplő törvényi meghatározás, amely a 2007. december 31-én megszűnt közüzemi szolgáltatással illetve a 2008. január 1-ével szabadpiaci felhasználóvá válással kapcsolatban, a kereskedelmi engedélyes, a hálózati engedélyes és a felhasználó további jogviszonyát rendezi.

KÁT díj: A villamos energia törvényben meghatározott, megújuló energiaforrásokból és hulladékból nyert villamos energia, valamint a kapcsoltan termelt villamos energia termelésének elősegítése (ún. zöld energia) érdekében az átviteli rendszerirányítótól a kereskedők által kötelezően megvásárolandó, önálló mérlegkörben kezelt villamos energia mennyiségének és szabályozásának költsége. Ezen mérlegkör felelőse a MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt. Ez a díj a felhasználók részére a kereskedő által kiállított havi elszámolásában, szerződéstől függően külön tételként, vagy pedig az energia kereskedelmi árába beépítve jelenik meg.

Kiegyenlítő energia (szabályozási energia): A villamosenergia-piac szereplői (termelők, kereskedők, nagyfogyasztók) tagjai kell, hogy legyenek valamelyik mérlegkörnek. A mérlegkör felelős (kereskedő) naponta összesíti a mérlegkör tagok következő napra becsült fogyasztását és az ez alapján elkészített menetrendet leadja a rendszerirányítónak (MAVIR Zrt.). Ha az ugyanerre az időszakra vonatkozó későbbi tényadatok és a leadott menetrend különbözete negatív egyenlegű, akkor ez a mérlegkör kiegyenlítő energiát vásárol, illetve ha pozitív, kiegyenlítő energiát ad el a rendszerirányítónak. A felhasználó a szerződésében biztosított toleranciasáv feletti vételezés esetén a kereskedő mérlegkörére a rendszerirányító által megállapított havi átlagos kiegyenlítő energia díját szerepelteti havi elszámolásában. Ez tehát annak az energiamennyiségnek az ára, amely ahhoz szükséges, hogy az ügyfelek energiabetáplálása és energiavételezése közötti rövidtávú különbségeket kiegyenlítse. Ezt a kiegyenlítést az erőművek megfelelő teljesítményszabályozásával lehet elvégezni.

Kihhasználási óraszám: A kihhasználási óraszám olyan érték, amely az energiafogyasztás egyenletességét jellemzi. Számítása (h): mért éves fogyasztás (kWh) / lekötött teljesítmény (kW). Mivel az erőművek és az elosztóhálózatok magasabb kihhasználási óraszám mellett egyenletesebb igénybevételeknek vannak kitéve, a kihhasználási óraszám növekedése általában az egységár csökkenését eredményezi.

Meddő teljesítmény: Akkor keletkezik meddő teljesítmény, ha az áram és a feszültség között fáziseltolódás áll fenn. Ez közvetlenül nem hasznosítható, a szállításnál és a transzformációnál veszteséget okoz, ezáltal csökkenti a hatásos teljesítmény rendelkezésére álló átviteli kapacitást. Mivel a villamos energia hálózatot terheli, ám hasznot nem hajt, törekedni kell a kompenzálására. A meddő energia rendszerhasználati hatásági díjjal kerül elszámolásra.

Menetrend: A menetrend egy előre megbecsült negyedórás terhelési adatsor, azaz megállapodás az ügyfél és az ellátó között a teljesítmény- és energiabeszerezés időbeli lefolyásáról. Előzetes menetrendet teljesítmény toleranciasávós és menetrendes szerződés esetén kell leadni.

Mérési pont azonosító: A villamos energia felhasználó részére történő átadási pontjának egyértelmű beazonosíthatóságát szolgáló nemzetközi kódsor. Magyarország valamennyi villamos energia csatlakozási pontjának rendelkeznie kell ezzel az egyedi azonosítóval.

Az azonosító 33 karakterből áll, például: HU000210F11-S00000000000005107744, ahol:

HU országcód

A 3-8. karakter a hálózati engedélyes területet jelöli:

000110 ÉDÁSZ
000120 DÉDÁSZ
000130 TITÁSZ
000210 ELMÜ
000220 ÉMÁSZ
000310 DÉMÁSZ
001000 MAVIR

A 9. karakter jelentése a feszültségszint:

7 750 kV
4 400 kV
3 380 kV
2 220 kV
1 120 kV
A 30-35 kV
B 20 kV
C 10 kV
D 6 kV
E 3 kV
F 0,4 kV
- Összegzett érték

A 10. karakter:

- 1 főmérő
- 2 ellenőrző mérő
- 3 összegző (helyszíni)
- 4 kalkulált érték
- 5 összegzett érték (központban)

A 11. karakter:

- 1 adatfelelősi leolvasás
- 2 másodleolvasás
- 3 harmadleolvasás

A 12. karakter:

U ÜRIK típusú MP - egyedi azonosító
E EOVS típusú MP - földrajzi azonosítás
S Sorszám típusú MP - sorszám azonosítás

A 13. karakter:

- Elválasztó jel
- 0 MAVIR által használt tartalék mező jelölés ezen a pozíción
- 1 főirányú hálózati csatlakozás
- 2 tartalék hálózati csatlakozás
- 3 többirányú hálózati csatlakozás
- A főirányú gyűjtősín csatlakozás
- B tartalék gyűjtősín csatlakozás
- C többirányú gyűjtősín csatlakozás

A 14-33. karakter: egyedi karaktersorozat

Mérlegkör: A törvény hivatalos definíciója szerint a mérlegkör a kiegyenlítő energia igénybevételének okozathelyes megállapítására és elszámolására, illetve a kapcsolódó feladatok végrehajtására, a vonatkozó felelőségi viszonyok szabályozása érdekében létrehozott, egy vagy több tagból álló elszámolási szerveződés. Nem más, mint egy virtuális kontó, amely egy szabályozási zónán belül tetszőleges számú betáplálási és elvételi pontból áll, amelyeket a hálózati csatlakozásért felelős hálózati üzemeltetőnek kell megnevezni, így ezáltal azok pontosan definiálttá válnak. Egy mérlegkörön belül a beszerzésnek és a leadásnak egyensúlyban kell lennie.

Szerződött teljesítmény: Az a kilowattban (kW) vagy megawattban (MW) mért elektromos teljesítmény, amelyet a vevő szerződés szerint megrendelt, és amelyet a hálózat üzemeltetője a rendelkezésére tart. Mértékét az ügyfél és a hálózat üzemeltetője közötti szerződés rögzíti.

Teljes ellátás: Teljes ellátásról akkor beszélünk, ha az ügyfelet kizárólag egy szállító látja el elektromos energiával – tehát nincs saját energiatermelése, és egy másik szállítótól sem szerez be áramot.

Tolerancia sáv: A ténylegesen mért fogyasztási értékek az előre megadott várható fogyasztások (vagy a leadott menetrendben tervezett negyedórás teljesítményértékektől) ezen a sávon belüli szabadon változhatnak úgy, hogy az elfogyasztott energia mennyiség (kWh) a szerződéses energiaáron kerül elszámolásra.

Várható fogyasztás: A szerződéses és elszámolási időszakok (utóbbi a számlázási periódus, ez általában megegyezik a naptári hónapokkal) előre megbecsült és megadott várható kWh fogyasztása, amely a mennyiségi tolerancia sáv közéértékeként szolgál.